

Humanitaire crisissen: welke synergieën tussen gemeenten en diasporaorganisaties?

De crisissen die elkaar de voorbije jaren hebben opgevolgd (oorlog in Oekraïne, aardbevingen in Turkije, Syrië en Marokko, vulkaanuitbarsting in Congo, ...) hebben geleid tot opmerkelijke mobilisaties van burgers en lokale overheden.

In het kader van de Veertiendaagse van de Internationale Solidariteit 2023 van de Stad Brussel en het Festival van de Internationale Solidariteit van de gemeente Anderlecht werd er een evenement georganiseerd om na te denken over de antwoorden op deze humanitaire crisissen. Dit forum voor uitwisseling en debat, medegeorganiseerd door de gemeente Anderlecht, de Stad Brussel en het ondersteuningsplatform Soliris, bracht

actoren van de gemeenten en het Brusselse maatschappelijke middenveld bij elkaar om van gedachten te wisselen over de volgende uitdaging: 'hoe en met welke toegevoegde waarde en bijzonderheden kunnen we bij humanitaire noodsituaties samenwerken?'

Deze fiche geeft een beknopte samenvatting van de resultaten van deze denkoefening.

Diasporaorganisaties

Krachtpunten

Kennis van de cultuur, taal en lokale behoeften

Waardevolle professionele expertise voor humanitaire projecten binnen gemeenschappen (beschikbaarheid van technische knowhow, gezondheidszorgprofessionals, enz.)

Bruggen tussen gemeenschappen: Verzekeren van communicatie en wederzijds begrip tussen lokale gemeenschappen en internationale hulporganisaties.

Emotionele betrokkenheid ten opzichte van het land van herkomst, wat bevorderlijk is voor integriteit in de samenwerking. Bovendien kunnen diasporaorganisaties ook psychosociale ondersteuning bieden aan leden van de gemeenschap getroffen door de crisis, door gelijkaardige ervaringen te delen en emotionele steun te verlenen.

Politieke interpellaties bij regeringen en internationale organisaties om de aandacht op de humanitaire crisis te vestigen en bredere steun te mobiliseren.

Overdracht van competenties: Tijdens en na een humanitaire crisis kunnen diasporaorganisaties een cruciale rol spelen bij de overdracht van competenties en kennis om te helpen bij de wederopbouw en de ontwikkeling op de lange termijn.

Hulpbron voor wederopbouw: In de nasleep van een crisis kunnen diasporaorganisaties een belangrijke bijdrage aan het wederopbouwproces leveren door te investeren in duurzame ontwikkelingsprojecten en te helpen bij het herstel van de lokale economie.

Financiële en economische steun: De diaspora kan een vitale bron van financiering en investeringen zijn voor het land van herkomst. Gedurende een humanitaire crisis kan ze snel financiële middelen mobiliseren om de hulp- en reddingsacties te ondersteunen.

Wereldwijd netwerk: De leden van de diaspora wonen vaak in verschillende landen en onderhouden uitgebreide netwerken. Deze netwerken kunnen worden ingezet om de hulpverlening te coördineren, geldinzamelingsacties te organiseren en de noodhulplogistiek te bevorderen.

Gemeenten

Geinstitutionaliseerde samenwerkingsovereenkomsten die legitimiteit verlenen en de toegang tot de betreffende gebieden vereenvoudigen

Bestuursniveau dat het dichtst bij de burgers staat, wat bevorderlijk is voor de samenwerking met het maatschappelijk middenveld

Diasporaorganisaties

Aandachtspunten

Garanderen van een zekere neutraliteit, met name in situaties met gewapende conflicten

Belang van samenwerking en coördinatie om de versnippering van de inspanningen tegen te gaan

Emotionele betrokkenheid kan ertoe leiden dat diasporage-meenschappen overgaan tot actie op basis van een niet optimale analyse van de reële behoeften en risico's

Uitdaging van professionalisering voor kleinschalige vrijwilligersorganisaties

Aanbevelingen

Formuleren van specifieke verzoeken aan de gemeenten, bovenop financiële steun: terbeschikkingstelling van zalen, partnerschap bij de organisatie van evenementen, ...

Versterken van opleidingen voor projectbeheer: administratie, financiering, inventarisatie van behoeften, risicoanalyse, enz.

Versterken van netwerking en synergieën

Gemeenten

Complexiteit van procedures

Verzekeren van continuïteit voor projecten en partnerschappen ondanks personeelsbewegingen en politieke ontwikkelingen

Moeilijkheid om de verschillende diasporaorganisaties die actief zijn op het terrein te identificeren, en neiging om voorrang te geven aan grote gevestigde humanitaire organisaties

Opstellen van een lijst van diasporaorganisaties klaar voor gebruik, te mobiliseren in geval van een crisis

» het ledenbestand van Soliris vormt hiervoor een interessante piste

Organiseren van een opleidingsdag voor vzw's (administratie, financieringsbronnen, ...)

» zie ook de cycli van Soliris-opleidingen - gratis voor verenigingen

Altijd een proactieve houding aannemen, onafhankelijk van verkiezingsperiodes of rampen

Oprichten van een solidariteitsfonds: de beschikbare middelen kunnen verdeeld worden onder Brusselse vzw's die actief zijn in de regio waar de crisis zich voordoet

Steun mag niet beperkt blijven tot grote erkende instellingen, er dient rekening gehouden met kleine diasporaorganisaties

Mobiliseren van de diensten en talenten van verenigingen bij gemeentelijke evenementen: catering, fotografie, zaalverhuur, ...

Noodzaak om de denkoefening verder te zetten, met name inzake complementariteit en eventuele synergieën tussen diasporaorganisaties, gemeenten en grote humanitaire ngo's.